

«УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІУМ» – 10 РОКІВ

Науковий журнал «Український соціум» відзначає одразу два скромних, але вельми знакових ювілеїв: 10 років тому – у квітні 2002 р. – вийшов його перший номер, а в кінці березня 2012-го – 40-й! Обидві цифри переконливо засвідчують: задум першозасновників журналу виявився життєздатним!

У «Зверненні до читача», яким відкривався перший номер, співзасновники так обґрунтовували доцільність видання:

«Складні і суперечливі процеси, що відбуваються у мінливому існуванні сучасного українського соціуму, ...зумовлюють постійну і нагальну потребу в неупередженому, теоретично обґрунтованому аналізі.

Об'єктивне дослідження реалій сьогодення вкрай необхідне для адекватного розуміння ситуації, що існує сьогодні в Україні, накреслення перспективних шляхів покращення життя суспільства у всіх його вимірах: економічному, політичному, духовному, організаційно-структурному».

За час, що минув відтоді, відбулося ряд змін у складі співзасновників, редакційної колегії, у зовнішньому вигляді й графічному оформленні журналу. Однак принципи й ідеї, закладені ініціаторами створення журналу, його першим шеф-редактором О.О. Яременком, тодішнім директором Українського інституту соціальних досліджень, залишаються в цілому й основному незмінними: важливість і актуальність проблематики, наукова добросовісність, неупередженість, не кон'юнктурний розрахунок, а виваженість і принциповість оцінок і суджень з найгостріших питань суспільного життя.

Сорок номерів «Українського соціуму» – своєрідний науково-соціологічний життєпис нашої країни початку XXI ст.: з виру суспільних подій, з аналізом глибинних суспільних процесів і явищ. З першого номера – рубрика «Моніторинг громадської думки». У цій рубриці з номера в номер публікуються результати соціологічних масових, всеукраїнських, регіональних й експертних опитувань серед різних категорій і прошарків населення України, що постійно і регулярно впродовж більш як двадцяти років проводяться Українським інститутом соціальних досліджень імені Олександра Яременка та Центром «Соціальний моніторинг» у співпраці з багатьма вітчизняними і зарубіжними партнерами з широкого спектру актуальних, гострих суспільних проблем: соціальних, економічних, суспільно-політичних.

Соціально-політична ситуація перехідного періоду в Україні, соціально-економічне, морально-психологічне самопочуття населення, його політичні вподобання, відносини між владою і населенням, позитивний і негативний досвід вирішення соціальних, економічних та політичних проблем нині як ніколи потребують глибокого і всебічного вивчення й осмислення для визначення надійних орієнтирів і шляхів поступу суспільства. Саме безпосередня заглибленість у суспільну практику, у життя країни визначає нині дослідницькі завдання й зацікавлення широкого загалу суспільствознавців, а отже й змістовно-тематичну наповненість журналу.

Рівень і глибина журнальних публікацій визначається передусім складом залученої автури. І цей рівень в «Українському соціумі» було задано вже з першого номера: серед його авторів – 6 докторів, 9 кандидатів широкого спектру суспільних наук: соціологічних, економічних, політичних, філософських, психологічних, педагогічних, юридичних. Орієнтацію на висококваліфікованих фахівців, авторитетних учених журнал зберігає впродовж усіх років випуску. Так, у чотирьох номерах 2011 р. виступило 74 автори, серед них 14 – доктори, 47 – кандидати наук. На його сторінках регулярно виступали і виступають дійсні члени та члени-кореспонденти НАН України і ряду галузевих академій, професори, знані в Україні і за її межами учені. Надає журнал свої сторінки і для молоді наукової зміни: практично в кожному номері друкуються аспіранти, здобувачі, опубліковано й кілька цікавих студентських робіт. Серед авторів чотирьох номерів 2011 р. 14 – аспі-

ранти й здобувачі. Редакція вимагає від авторів належного дотримання вимог до змісту і форми наукових публікацій, принципово підходить до оцінки представлених робіт. Гарантом цієї принциповості є високоавторитетний склад редакційної колегії, члени якої постійно беруть участь у рецензуванні надходжень до редпорфеля. До того ж публікації в журналі, на відміну від багатьох інших видань, безплатні для авторів, що цілком усуває з критеріїв оцінки фактор матеріальної «заангажованості». Основними ж критеріями виступають неупередженість і наукова добросовісність, компетентність. У діалозі з авторами редакція прагне досягти взаєморозуміння, усунення виявлених недоліків і досягнення належного рівня публікацій. Відмова ж – а таке не раз трапляється – завжди мотивована і не стає перешкодою в подальшій співпраці.

Уже в 2004 р. Вищою атестаційною комісією України «Український соціум» було визнано фаховим виданням із соціологічних наук. Науковий потенціал журналу значно посилюється з приєднанням до складу його співзасновників двох авторитетних наукових установ – Інституту економіки та прогнозування НАН України та Інституту демографії і соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України. Завдяки такому поповненню авторського активу, складу редколегії та рецензентів і дорадників журнал у 2007 р. було визнано фаховим виданням також з економічних наук. Обидва рішення підтверджено 2010 р. (постанова президії ВАКУ від 10.11.2010 р. № 1-05/7).

Крім офіційної атестації, важливим показником визнання журналу є все ширша цитованість, частота посилань на опубліковані в ньому матеріали, а також те, що на його сторінках друкуються автори з наукових установ і вищих навчальних закладів усіх без винятку областей України, а також з Росії, Білорусі, США, Великої Британії, Італії. Найбільш широко представлені провідні наукові центри України: Київ, Харків, Львів, Одеса, Донецьк, Луганськ, Дніпропетровськ.

Журнал, незважаючи на чотириразовий вихід на рік, прагне відстежувати важливі та примітні події в науковому житті країни: їх висвітленню присвячено спеціальний розділ «Наукове життя: події, факти, відгуки». Тут вміщуються рецензії на наукові книжки, повідомлення і звіти про наукові заходи (конференції, семінари, наради, конкурси), а також про діяльність Соціологічної асоціації України, рішення правління САУ.

Крім публікації результатів досліджень безпосередньо суспільної практики журнал систематично звертається до висвітлення питань методики соціологічних досліджень, їх теоретичних і практичних засад, популяризації інноваційних підходів, пропаганді кращого зарубіжного і вітчизняного досвіду в цій сфері.

Важливим кроком у популяризації журналу та доробку його авторів стало розміщення електронної версії у фондах Національної бібліотеки імені В. Вернадського, а також відкриття власного сайта: www.ukr-socium.org.ua.

Випуск наукового журналу – доволі складна і відповідальна справа. Переступаючи 10-річний рубіж випуску «Українського соціуму», його співзасновники, редакція і редколегія розраховують на подальшу плідну співпрацю з широким авторським активом, провідними науковими інституціями, на потужний потенціал вітчизняної науки.

Редколегія і редакція журналу, його авторський актив наполегливо дбають, щоб його змістовне наповнення достатньо адекватно і різнобічно відображало стан українського суспільства, його проблеми та можливі шляхи їх розв'язання. Як і на самому початку, головним завданням залишається: уважно вдивляючись у себе і своє життя, з допомогою потужного арсеналу засобів соціологічної науки осмислюючи результати цього розгляду, сприяти розвитку українського соціуму, допомагати Україні посісти гідне місце в сучасному бурхливому і мінливому світі.

Саме цим надихалися співзасновники журналу десять років тому. Незмінно дотримуватиметься цього курсу «Український соціум» і надалі.

*О.М. Балакірева,
головний редактор журналу «Український соціум»*